

die van deze broeders, om zich onder hun Hoofd Christus Jezus kerkelijk in te richten, gelijk zij dit naar Gods Woord achten verplicht te zijn.

Maar dit heft den broederplicht niet op, om ook deze mannen te waarschuwen, want ze naar onze vaste overtuiging een ongeoorloofden weg bewandelen.

Ongeoorloofd naar uitwijzen van een beginsel dat ze zelf beaamen, en met ons belijden, in het Artikel van de Ware en de Falsche Kerk. Willt nu ook dit woord van de Geref. Kerk-bode geheel in dezen geest geschreven is, nemen we het met instemming over.

KUYPER.

Officiële Berichten.

Met verkorting uit het Kerkblad van 29 Nov. 1895.

Generale Synode der Geref. Kerken te Middelburg in 1896.

Met het oog op in te zenden Rapporten aan de Geref. kerken en naar aanleiding van een ingekomen verzoek om opgave van den tijd der te houden Synode, maken de Kerkeraden der Geref. kerk te Middelburg, A. B. en C. voorloopig bekend, dat, zoo de Heere wil, genoemde Synode zal uitgeschreven worden tegen de 1ste of 2de week van Augustus. Als voorloopig adres voor Correspondentie en Inzending van stukken is dat van ondergeteekende aangewezen.

Namen der Kerkeraden der Geref. kerk te Middelburg, A. B. en C.
J. D. V. N. VERBURG, v. B. M.
Middelburg, 22 Oct. 1895.

Alg. Kas voor Emer.-Pred. wed. en wezen.

Gemachtigd door de Generale Synode te Dordrecht 1893, komen Deputaten der Algemeene Kas tot de Gereformeerde Kerken in Nederland, met het dringend verzoek, eene derde collecte ten behoeve der Kas nog in dit jaar te willen houden, en deze collecte voor 31 Dec. '95 te willen openden aan den Deputaat hunner provincie.

Op 1 Oct. j.l. moest de penn. der Kas f 3000 meer uitkeeren, dan hij ontving.

Daarmede, meenen Deputaten, is de aanvraag om eene derde collecte volkomen gerechtvaardigd. Mogen diernaast alle kerken deze derde collecte houden; 't zou Deputaten en niet 't minst den Penningmeester hartelijk verblijden!

Namen Deputaten voorn.
A. V. D. SLIJS, Praesid.
H. BRINE, Scriba.
Nov. 95
G. BRUGMA, Pen.

De Theologische School van de Gereformeerde kerken in Nederland. 1894-1895.

Met blijdschap des harten brengen de Curatoren dezer School in herinnering, dat de zelve weder bijna een jaar door den Heere onzen God werd staande gehouden en gezegend.

Op den 6en Dec. e. k. viert zij haar een- en veertigsten jaardag.

Voorts, vier- en twintig Studenten waren gedurende den Cursus 1894/95 ingeschreven, en bij de laatste examens, in Juli dezes jaars, konden de Curatoren vereenigd Literaire Studenten tot de Theologische lessen toelaten; terwijl acht met goed gevolg het Theologisch examen, eerste gedeelte, hebben afgelegd en twintig onder broeders tot Candidaten voor de Heilige Beëindiging werden gepromoveerd.

Zooals wij reeds vroeger bekend maakten, werd ook kort na de opening van den nieuwen Cursus het aantal Leeraren met een vermeerderd.

Wij ook wijzen nu weder op de loffelijke gewoonte van sommige onzer kerken, om eene feest... ene 6-December-collecte voor de School te houden.

Deze gewoonte wordt, toch niet nagelaten.

Moge zij veeldeur door steeds meerdere genanten worden gevolgd, opdat ook de Verzoorgers der School, waar de milde bijdragen voor haar hun niet worden ontkend, met volle vrijmoedigheid mogen kunnen voortgaan, om de besluiten der Synodi tot hare meerdere volmaking, zooveel mogelijk, uit te voeren.

Met de bede, dat 's Heeren zegen over onze Gereformeerde kerken zij en zijn H. Geest zich krachtig en heerlijk in haar midden openbare!

Curatoren van de Theol. School.

Namen hen,
L. NIEKEN, Scriba.

Door Kinderen.

EENE REIS IN DE MIDDELEEUWEN.

II.

EEN VEROVERAAR.

In Azië heerschte omstreeks het jaar 1200 een vorst, bij het hooren van wiens naam de halve wereld siddeerde. 't Was Djengis-Khan.

Tegenwoordig hebben de Europeanen van de volken van Azië weinig te vrezen. Integendeel, Engelschen en Russen, Nederlanders en Fransen zijn meesters over groote landstrecken van dat werelddeel. Vroeger was dat anders. Mongolen, Tartaren en Turken zijn eeuwen lang de schrik van Europa geweest. Iets daarvan kunt ge nog bespeuren, als gij de gebieden leest die achter in 't paalboek staan. De dichter Vondel, die vóór twee eeuwen stierf, schijnt soms bang te zijn geweest, dat hij in zijn kousenwinkel in de Warmoesstraat nog last van de Turken zou krijgen. Nu, dat was nog niet zoo heel onmogelijk, als ge bedenkt, hoe in dien tijd de Turken nog zelfs het beleg voor Weenen sloegen. 't Was, naast God, alleen aan de hulp der Polakken te danken, dat die stad niet in hun handen viel. Ware dit wel gebeurd, missechten had men dan zelfs nog de Turkische troepen dicht bij onze grenzen te zien gekregen.

De naam Djengis-Khan was door heel Azië, tot aan de Zwarte Zee toe, verbonden met de gedachte aan meedoogenloos verwoesting, schriklijk bloedvergieten en woest geweld. Die vorst was geweldiger in zijn doen dan enig ander legerheer, en stichtte dan ook een rijk, als nooit een wereldveroveraar vóór hem had bezeten. Nieuwdaags noch Alexander de Groote zijn in dit opzicht bij hem te vergelijken.

In Mongolië (denkt aan de kaart, vrienden!) werd in 't jaar 1164 een prins geboren, die van zijn vader Yeuksogay den naam Temoeitsjin kreeg. Dit was de toekomstige veroveraar Djengis-Khan. Reeds vroeg vond hij gelegenheid zijn krijgshaftigen aard te toonen. Hij verloor zijn vader, en aanstonds waren er een aantal overhoofden die den troon wilden bemachtigen. Doch de destijdsjarige prins toonde al dadelijk wie hij was. Hij trok tegen de mededingers te veld en, zegt de geschiedschrijver: »Hij vernietigde hen».

Dat was het voorspel van wat Djengis-Khan heel zijn leven was en verrichten zou!

Weldra voegden zich de meeste stammen der Mongolen onder zijn gezag, en nu begonnen meteen de groote oorlogen. De Mongolen waren in dien tijd schatplichtig aan den vorst van Noord-China. Maar Djengis-Khan was er de man niet naar, anders vorsten naast, laat staan boven zich, te duiden. In plaats van met schatting en geschenken, rukte hij met de wapenen China binnen, in het rijk van zijn leenheer. Alles wierp hij ter neder, en toen zijn leger eindelijk met ontzaglijken rijken buit weer afrok, was de leenheer leemmen, de leenman leenheer geworden.

Had Djengis-Khan alsook het oosten van Azië aan zich onderworpen, thans keerde hij zich naar het westen. Met zijn talloze scharen van ruiters overvloedigde hij het eene rijk na het andere. Heel hoog-Azië werd onder de Mongoolische heerschappij gebracht, de landen tot voorbij den Oxus werden verwoest en Perzië eveneens. Niets kon den veroveraar weerstaan. Zijn legers drongen al plunderend door tot aan de Zwarte Zee. De koningen van Georgië en Armenië werden leenmannen van Djengis-Khan. Terwijl zijn legers in het Westen stonden, liet de Mongoolische vorst zelf China zijn zijden vuis voelen. In het koninkrijk Tongtoet, dat eens tot China behoorde, bood men tegenstand, doch hij versterkte dien in stroomen bloeds. Heel de bevolking van dat rijk werd omgebracht; grijsaards, vrouwen noch kinderen verschoont.

Zoo deed Djengis-Khan als een woeste krijgsman trouwens met alle steden, die hem niet ootmoedig als heer aannamen, die hij stormenderhand meest innemen. Dan werd niemand gespaard. Dit was 't dan ook, waardoor hij zoo ontzaglijke veroveringen kon maken. Onderwierp men zich vrijwillig, dan werd men zacht behandeld en behield nagenoeg alle vroegere vrijheid. Maar verzette men zich, dan liep het uit op een volkomen vernietiging zonder enig mededogen.

Niet alleen de menschen werden neergeslacht, maar zelfs de dieren gedood. Niets levends bleef als 't ware over. Het veld lag met lijken bedekt en werd in een woestijn veranderd. Gij begrijpt, dat menige stad, om zulk een schriklijk lot te ontgaan, zich maar aanstonds overgaf. Tegen de Mongolen was toch niet met eenige goede kans te strijden. Als Djengis-Khan met zijn ruiters maar in de verte naderde, waren de liefs reeds als van schrik verlamd. Zoo veroverde deze schriklijk heerscher bijna de halve wereld.

Toch had deze woeste veroveraar ook in zijn doen en laten niet weinig, dat toont hoe hij niet enkel veroveraar was, maar veel meer en wat beters nog dan dat ook. We zagen reeds, dat wie zich onderwierp, rustig leven kon en alle vrijheid behield. Ook is 't waar dat Djengis-Khan zijn reusachtig rijk voortreffelijk bestuurde. De volken, die er nog in over bleven, konden in vrede leven, ja hij wist hen zelfs tot welstand te brengen. Alle ambachten, de handel en 't verkeer bloeiden. 't Enige wat hij eischte was, dat de volken schatting opbrachten, om zoo de schatkamers van den grooten Khan tot vorst met zijn rijkdommen te vullen. Zoo was dan Djengis-Khan niet alleen een groot veroveraar, maar ook een wijs vorst en knap staatsman, leenaar van groote beteekenis.

Een zaak vooral was opmerkelijk, en werd door velen op hoogen prijs gesteld: Men kon vrij zijn godsdienst behouden. Vooral de Christenen waren hem daar dankbaar voor. De zoogenaamd beschafte keizers van Rome hadden indertijd de Christenen gruwelijk vervolgd. Deze oorlogszuchtige Mongoolische vorst liet hun volle vrijheid. Misschien vraagt gij wat dan zijn godsdienst was. Dat is niet zoo gemakkelijk te zeggen. Een heiden was hij zeker, althans leemden die den Weg der Waarheid, het Leven, d. i. de Heere Christus, niet kende. Toch was hij, ook wat zijn godakennis betreft, boven vele heidenen verheven, ja, had hij om zoo te zeggen zijn eigen godsdienst, volgende dus ook hier zijn eigen heil, dat echter ver van het of ledig was.

In 't jaar 1206, toen Djengis-Khan tot grootvorst der Mongolen uitgeroepen was, vaardigde hij een wetboek uit. 't Daarin nu staat als eerste gebod:

«Men moet gelooven aan een God, den Schep-ter van hemel en aarde, die leven, dood en rijkdom doet komen, die oorlog en vrede zendt en over alles onbeperkt gezag heeft».

Dat was een allesbehalve onverschillige of ongeblazen taal, en 't bewijst dat Djengis-Khan ook zeer goede denkbeelden had, al wist hij niet genoeg. Ongeveer echter verbeelde hij, die over zulk een ontzaglijk rijk regeerde, zich nu ook, dat hij Gods plaatsvervanger was, de man aan wien de Allerhoogste alle rijken der aarde tot een gebied gegeven had.

En zoo kunnen we dan ook heel goed begrijpen, hoe Djengis-Khan het plan opvatte en trachtte uit te voeren om de geheele wereld aan zich te onderwerpen. We zullen zien of hij er toe kwam, hij, dien we moesten kennen omdat de reizigers, waar we van spraken, kort na hem leefden, en met de heerschappij door hem gesicht zoo vaak en lang in aanraking waren.

CORRESPONDENTIE.

A. v. A. te N. In een volgend Nr. hopen we te antwoorden.

HOOGENRIJK.

Gereformeerde Gezindheid.

Gereformeerde Kerken.

BEROEPEN: Axel J. H. Heerick te Werkendam (Noord-Brab.) B. — Boskoop, O. D. Eerdman te Yerske. — Cameren (bij Tiel), A. van Apeldoorn J. L. te Scherpenzeel (Geld.). — Anna Jacoba-Polder (el. Tholen), H. Buisson te Steenwijk (N.-Br.). — Chaudia (gem. Rotterdam), K. Tromp te Amstelveen.

AANGESCHRIJVEN: Loppersum, W. de Jonge te De. Lier. — Lodi (Noord-Amst.), J. Contant te Bielefeld (el. Goes). — Beverwijk, A. J. C. Raamsdonk te Vreze.

BERADT: Hollandscheveld (2de maal), J. Dijkster Hm. te Weesp (gem. Oudeboer). — Nijkack ofl. Veluwe, W. Ringnalda te Oudewater.

Nederlandsche Hervormde Kerk.

BEROEPEN: Borselle (el. Goes), Gapinge (el. Middelburg), Doornik, Oudenhoorn (el. Breda) en Zwarsik, C. van der Hoeven, cand. te Rotterdam. — Stadsmaats, J. Stehouwer te Rockanje. — Enter, Lopik en Kabaauw, H. Smelt, cand. te Vriesenveen. — Tricht (gem. Boornsesteede), D. F. J. Herman, cand. te Utrecht. — Huisdunen, J. W. Marguliet te Oudewater. — Hagelstein, W. R. Kaishoven te Kesteren. — 't Zand, H. C. Spekman te IJhorst. — Grolla, D. W. Heukema te Oosterbeessen. — Valburg, G. B. Meloen te Kloetinge. — Vark en Akkoel, J. J. van der Griens, cand. te Amsterdam. — Makkum en Cornwerf, P. Heijmans Visser te Wapenveld. — Almelo, J. van den Broek te Noordwijkerhout. — Amsterdam, H. M. van Nette Rotterdam. — Gansme, H. A. Stegenga, cand. — Ravenswaay (bij Tiel), G. G. J. Bleker, cand. — Nieuwpoort, J. H. Eijman, cand. te Amsterdam. — Nieuwleek (el. Breda), J. B. de Groot, cand. te Hoogveld. — Grijpdonk, J. B. te Heerick. — Akevoen, G. J. B. Stork, cand. te Amsterdam.

Lettelbert en Lammatt (niet), J. L. de Mol Moncourt, cand. te Jutpha.

AANGESCHRIJVEN: Kattendijke (el. Goes), J. G. M. Andreas, cand. te Woudenberg. — Halle, G. Posthumus Meijer, cand. te Amsterdam.

BERADT: Hollandscheveld, J. H. Gunning E. B. te Lierum. — Winterveld, C. Broekhuizen te Oostum. — St. Annaland (el. Zierikzee), J. W. Drost te Bieseloog (gem. Kapelle). — Boven-Saaije, G. Vancra to Schoumaier (Dz.). — St. Antonispolder (gem. Maasdam), J. D. J. Idenburg te Ter Aa. — Schore, G. A. G. Posthumus Meijer, cand. te Amsterdam. — Harich en Rijkhuizen, J. J. van der Griens, cand. te Amsterdam. — Gapinge (el. Middelburg), C. van der Hoeven, cand. te Rotterdam. — Cais (el. Goes), J. H. Eijman, cand. te Amsterdam. — Zuidende (el. Breda), G. G. J. Bleker, cand. te Weesp. — Hoogland (Utr.), D. van Krevelen te Hoogst. — Nieuwerkerk (Zeeh.), H. Smelt, cand. te Vriesenveen.

Evang. Luth. Kerk.

AANGESCHRIJVEN: Calenberg, H. C. Zwaller, prop. te Deventer.

Advertentien.

Heden overleed zacht en kalm in haren Heere en Heiland, na een langdurig lijden, mijne geliefde Echtgenote,
ADRIANA TRIJZELAAR,
in den ouderdom van 37 jaren en twee maanden.
J. A. EIJENRAAM.
Bijz. 23 November 1895.

L. G. WEISZ & Co.,
Commissie in Effecten,
Prinsengracht bij de Prinsensstraat,
No. 157,
AMSTERDAM.

GOLDSCHMEDING'S
PIANO's en ORGELS
zijn alom bekend en worden bij toeneming gevraagd.
GROOTE MAGAZIJNEN
KEIZERSGRACHT 305,
Warmoesstraat 141, Amsterdam.
Vraag Catalogus en Conditiën, van Ruur, Ruit en Betaling.
Speciale Inrichting voor Reparatie.

Uitgave van J. H. VOORHOEVE, Dunne Biorak 32, Den Haag.

MEN TEERKE IN OP:
„TIMOTHEÛS.”
DE CHILISTREND WEEKBLAD VOOR JONGELUI.
Onder Redactie van H. C. VOORHOEVE Izn.

Met medewerking van de Heeren H. J. EMOUT te Amsterdam; P. J. KLOPPERS te Amsterdam; H. J. LEMKE te Alfen; H. B. VAN LAMMER te Nijmegen; A. J. A. VAN DER HAAG te Den Haag; Dr. J. VOORHOEVE te Dillenburg; Meij. WILH. RISS-VIS te Den Haag en anderen.

Elk nummer bestaat uit acht groot-kwarto pagina's met bijvoegsel; en is versierd met minstens twee grote plaat en tussen den tekst gedrukte vignettes.

Prijs f 1.75 per half jaar, franco per post.
(Het rate half-jaar loopt van 1 Oct. 1895-1 April 1896.)

In plaats van wijlen Dr. C. J. G. VAN HOOGESTRATEN van Den Haag, trad als nieuwe medewerker op:
Ds. B. TEN KATE van Rotterdam.

Hare Majesteit de Koningin-Regentes teekende in op „Timotheüs.”

Alle Boekhandelaars nemen bestellingen aan. — Proef-exemplaren gratis en franco verkrijgbaar.

In No. 7 (16 November) komt een belangrijk artikel voor over:
DUIKERS EN DUKEN.

BRUGBAART'S ORGELHANDEL,
DAMRAK 22, AMSTERDAM.
ruin 200 Orgels in voorraad.
Laagste prijzen. Vraag Catalogi.

II Voto.

Voor de vier deelen van E Voto zijn twee banden beschikbaar gesteld, zoodat beide malen twee deelen in één band worden gebonden.

Deze banden kunnen niet van hinnen, maar moeten van sterk leder zijn, en voorts dien stillen, deffigen vorm hebben, die bij zulk een werk past.

Zulke banden zijn gereed voor het eerste paar deelen. De banden voor de deelen III en IV worden gereed gemaakt en kunnen binnen enkele weken verzonden worden.

Elke band kost één gulden.

Zij, die wenschen, dat deze band hun franco worde toegezonden, hebben zich danvoor aan te melden bij de Administratie van ons blad, onder overmaking per postwissel of in postzegels van f 1, voor elken band zonder aftrek van onkosten. Op enkele aanvragen zonder betaling worden geen banden verzonden. Ook de thans reeds bestelde banden worden dus niet geleverd, tenzij men voortaan daarvoor het geld zende. Om verwaring te voorkomen, kan van dezen regel in geen geval worden afgeweken.

Met het in den band zetten der deelen belast de Administratie zich niet.

Voorts wordt herhaard dat afzonderlijke deelen in geen geval geleverd kunnen worden en de prijs voor het geheele werk thans f 24 is.

De Administratie.

P. VAN EIJK.
Firma JOHANNES KRAMER & Co.,
DAN 15-17, AMSTERDAM.

Koopen en verkoopen EFFECTEN, diverse LOTEN en vreemde COUPONS, Wisselen Gouden Zilveren MUNTEN en vreemde Banknoten. Sluiten PROLONGATIE en BELEENINGEN. Nemen gelden A DEPOSITO 1/2 pCt onder de prolongatiekoers. Bedragen tot en met Duizend Gulden worden op vertoon terugbetaald.

GROOTE SORTERING KACHELS,
waarin voorkomen
VULKACHELS,
zeer geschikt ter verwarming van
Kerken en groote Lokalen.
MEYJES & HÖWELER,
AMSTERDAM. — DAMRAK 19.
Op het Nummer letten s. v. p.
CATALOGUS op franco aanvraag verkrijgbaar.

De kleine Boeldenbijbel,
met 550 figuren of 144 plaatjes, geb., word na ontv. van postw. k f 1.— franco toegezonden. Voor Vereen. ter kennisn. een k. a f 0.50, door D. J. v. B. LEE, te Voorburg.

Door den Uitgever F. P. D'HUIJ, te Middelburg, wordt steeds met goed succes ge-debiteerd de
Schriftverklaringen
DOOR
Dr. H. F. KOHLBRÜGGE.

Deze verschijnen om de 14 dagen, in afleveringen van 12 pag. druks: prijs 3 Ct., franco per post 4 Ct. Van de reeds verschenen afleveringen worden gaarne op aanvraag één of meer Ex. ter kennismaking toegezonden. De tekening is opengesteld bij alle Boekhandelaars en bij den Uitgever.

BOEKHANDEL.
Op een der beste standen van AMSTERDAM wordt ter overname aangeboden een Boekhandel, met uitgebreide wetenschappelijke, godsdienstige clientele. De huurprijs van het huis is uiterst billijk. De koopman is aan een ruime en goed onderhouden inventaris en winkelopstand geveerd. Tijd van aanvaarding op 1 Jan. a.s. Op brieven van tussenpersonen wordt niet geantwoord. Reflecteerenden wenden zich met franco brieven, onder lett. B. Z., a. n. Alg. Adv.-Bureau W. MEERKOTTER, Amsterdam.

Filippus Scheurkalenders.
De Kalenders en de „Overdenkingen” (de premie) van het Traktaatgenootschap FILIPPUS worden bij deuren dringend aangevraagd. Daar zij de laatste jaren in weerwil van de gedurig grootere opslag spoedig waren uitverkoofd, is tijdige bestelling gewenst. Zijn de bestellingen weder vele, dan kan het Traktaatgenootschap zijne gratis-verspreiding onder de soldaten, de spoorwegarbeiders, enz. volhouden en daarenboven voor uitdeeling op de Zondagscholen voor vrel verminderten prijs blijven geven. Nog zij opgemerkt, dat de eventuele winsten gebruikt worden voor de Traktaatverspreiding.

De Kalenders en de „Overdenkingen” werden geschreven door D.D. J. VAN ANDER, L. BOUMA, J. HULSENH, J. J. IMPEYA, A. LITTOU, W. H. OOSTER, J. D. V. D. VELDEN, Prof. D. K. WILLENHA, enz.

Het Schild spreekt tot ons van ellende, verlossing en dankbaarheid.

De prijs van den besten Kalender alleen is f 0.75; met de „Overdenkingen” f 1.35 pag. f 1.— gebonden in boek formaat f 0.75; en de gewone, met hetzelfde schild en denzelfden inhoud, slechts f 0.40.

De verzending is begonnen en bestellingen worden nog ingewacht.

De Uitgever,
nemen het Traktaatgenootschap „Filippus”,
Middelburg,
F. P. D'HUIJ.

Voor slechts
3 GULDEN
per stuk, verzend ik een van mijne alom bekende beste
Concert-Trek Harmonika's „Hollandia”
groot en stevig vervaardigd, met 2-korrig orgelmusiek en open nikkel-clavimur. Deze is met een nikkelstaaf belegd, vandaar zeer luidse muziek. (Dus geen claviatuur-bedeeking meer als vroeger.) In weerwil van deze voordelen nog dezelfde prijs, 10 toetsen, 20 dubbels toetsen, 2 bassen, 3 registers, 2 sluitingen, 3 dubbels blaasbalgen (3 balgen), daardoor groote blaasbalg, luidere hoek is van een metalen rand voorzien. De tonen zijn uit het beste materiaal. Dancant wonderlijk. Grootte 35 centimeter (werkelijke groote prachtmusikanten). Ieder instrument wordt zonder gebreken en goed gestemd uit de fabriek verzonden. De verpakking is kost niet. Porto 60 cents. Mijne beroemde methode voor zelf-ondericht gratis. Ik waarschuw voor namaak van kleine handelaars, die dikwel den tekst en den vorm mijner advertentiën nabootsen. Een feit is het, dat men bij het ontsien en goedkoopste koopt. Men bestelle derhalve bij het grootste WESTDUISSCHE HARMONIKA-EXPORTHUIS van
HEINR. SUHR,
te NEUENRADE, in Westfalen.

Vrije Universiteit.
In dank ontvangen:
Voor de Vereeniging:
Aan Contribuities:
Door den heer D. Scheepman te Schiedam f 60.75; door den heer W. J. Caspers te Heine Noord f 33; door den heer R. Berkenbosch te Hoogeveen f 66; door den heer J. C. van Schenk Brill te Doersburg f 27; door den heer T. Kuiper te Hilversum f 5; door het Locaal Comité te Rotterdam (1ste storting) f 779.73; door den heer G. de Walle te Koudum f 17; door den heer A. Vree te Weesp f 64.50; door den heer A. Pijl, Jnt. te Alblasserdam; uit Alblasserdam f 70, uit N. Lekkerland f 35, uit Slidrecht f 26, samen f 131; door den heer J. van der Waals te Nijkerk ad V. (1ste storting) f 200; van den heer W. D. te P. f 10; door den heer W. Wolzak Gan. te Alkmaar, uit Begierme f 3.

Aan Collecties: (Voor de Theol. faculteit.) Van de Geref. kerk te Harderwijk B f 11.10; van idem te Ermelo f 11.15; van idem te Nunspeet f 5; van idem te Doornspijk f 7.50; van idem te Elburg B f 5; van idem te Oudebroek f 1; van idem te Hattem f 29.44; van idem te Weesp f 7.25; van idem te Rijswijk (Z.-H.) (1/2 coil.) f 2.52; van idem te Oosterland f 9.45; van idem te Rotterdam B f 200.77; van idem te Dinteloord f 10.55.

Aan Schenkingen:
Door het Loc. Comité te Rotterdam, maand. gift f 1, geronden in de collecte f 10, f 0.50, f 0.50, f 1, samen f 13.50; door Da. G. J. Barger te Driebergen f 10; door den heer J. van Loo, te Nijkerk, van de Chr. Jongel. vereen. »Spr. 8-17» f 5; door Da. N. A. de Gaay Fortman, van N. V. B. te Vlijsing f 3.50.
S. J. S. K. F. A. F.

Lithoerw.
ELECTRISCHE DRUKKERIJ.
Voorheen J. J. ARND en ZONEN.

MEID-ALLEEN
biedt zich aan, 't lister in een Chr. gezin in den omtrek van N-Amstel. Goede getuigen staan ten dienste. Brieven, onder letter C 6, bij A. FISSCHER, Boekh. Utrecht.

Te Koop:
PATRIK, POLUS en WELS, Bijbelverklaring, met Ex. in 1/2 ledere band, voor f 30. Franco brieven, leit. K. P., Bureau van dit blad.

NIEUW KERKGEBOUW te BREDA.
Met hartelijken dank en groote blijdschap ontvangten Van kerk B. Kollum f 5; gevonden in het kerkboek te Zalk f 1; kerk Herwijnen f 5; id. Strouhon f 10.40; id. Rockanje f 11; kerkend N. Vemep f 6.94; kerk 's Gravenmoer f 1; id. Oostburg f 1; J. P. te Ealinge f 1; van J. K. te Helenvaen f 1.50; kerk A. Den Haag f 20; id. Veendam f 10; id. B. te Rotterdam f 20; id. B. Schiedam f 3.10; Chr. Zangvereen, „Bijbelbundel” te Smilde f 2.50.

Deze bijdragen Br. en Z. getuigen bij vernieuwing van 's Heeren argen en gunst. Schenke de Heere aan vele harten zijne genade om te mogen beseffen en zoo men maar eenigzins kan, gewillig te zijn, om mede te arbeiden tot dit heerlijk doel.

De Penningv. der Geref. kerk te Breda,
P. K. VAN BOON.

Bij ZALSMAN, te Kampen, is verschenen:
Eene in 8 kleuren gelijbografeerde
Kerstplaat,
„EERE ZIJ GOD” enz. 45 x 35 cm.
Prijs 20 Cent; 25 ex. a 18 Ct.; 50 ex. a 15 Ct.; 100 ex. a 15 Ct.

Zondagschool-lerende kunnen op aanvraag gratis een Exmpl. ter kennismaking bekomen.

Dit blad
Bijdrage
dit blad B
aan den U
Inwendig
kunnen vo

Dan

Uitgangs
wat de zon
misse van d
oude tijden
dingen nadi
drielei sta
2e den sta
genade; of
drukt, op d
gevallen en
men eenzij
tend naar o
weinig lichte
met dezer dri
bergische G
heid, door
maar ook i
ken; want
op de gevo
dit gif voor
zullen we d
en stand b
onderling v
staat hoort
mensch in
een paradijs
den gevallen
de vloek van
leu menschi
die volmaak
heerlijkheid
evenzoo van
mensch in c
licham 200
mensch die
pijn en smart
die vervult
ligheid. En
voltooiel A
licham. De
zetten in to
onze vernoo
zooveel me
achterwege
ingen, d
volkomene c
monie moet
moet bij h
elkaar past,
nantie der s

Vragen v
ons den toet
hebben voo
op, dat de
in de oud
Schrift voor
malen in he
Luk. 23: 1
paradijs zij
lus verhaalt
zinnen in he
in Openb. 2
van Ephese
zal in het
Daarentegen
dit woord i
Hooglied 4
woord in de
de vertaling
Zeventig.)
»God plant
mits paradij
lusthof». Uit
kwam dit w
Joden in Jez
in het Nieu
de Roomsche
»Plantaverat
tatis», d. i.
hof der wee
radijs allen
kerk als he
bruik gekom
Eden, dat f
anderen ind
maal het sel
voor de uide
stand, die ee
eens, in nog
gewacht.

Al aanst
dat niet heel
en duidelij
derscheiden
zulks wel o
doorden ers
t. w. op de
Oosten. Die
ten» toont u
den kant uit
Noorden of